

Sak 5 Henvendelse om støtte til utredning arbeidsstipend

Til styret i NJ Frilans
v/ leder Oddrun Midtbø

Arbeidsstipend for frilansjournalister

Hverdagen for frilansere som jobber med journalistikk er ofte preget av økonomisk usikkerhet. I mange tilfeller fører dette til at frilansere må prioritere andre arbeidsoppgaver for å det til å «gå rundt» økonomisk. Usikker personlig økonomi kan i mange tilfeller være et hinder for den kritiske, uavhengige journalistikken.

Det er også et paradoks at samtidig med at frilansbudsjettene i tradisjonelle medier har blitt redusert, så har «ny teknologi» banet vei for nye kanaler for publisering av uavhengig journalistikk på sosiale medier. Det kan derfor være verd å se på hvordan man kan støtte produksjonen av journalistikk direkte, gjennom arbeidsstipend for uavhengige journalister, og ikke bare det siste leddet med publisering og distribusjon, som er typisk for den tradisjonelle pressestøtten.

Det foreligger flere støtteordninger, både gjennom det offentlige og fra private stiftelser, som tilbyr arbeidsstipend for kunstnere og kritikere. Kulturrådet har egne arbeidsstipender for kunstnere, og en nokså beskjeden pott for journalister. Fritt Ord tilbyr arbeidsstipend til kritikere, men ikke for journalister.

«Stiftelsen Fritt Ord utlyser ti årlige stipender à 200 000 kroner til kritikere som skriver for dagsaviser eller ukeaviser, eller leverer kritikk til TV/radio. Stipendene kan tildeles kritikere som arbeider innenfor hvilke som helst av kunstens og kulturens felter. Stipendene skal resultere i konkret og løpende kritikkproduksjon gjennom hele året, og er et bidrag til kvalitetsheving og profesjonalisering av et antall norske kritikere årlig. Fritt Ord ønsker å gi flere kritikere bedre muligheter til å utøve sitt yrke og bruke mer tid på det.»

I etterkant av «søknadskurset» som Bente Riise holdt på Frilans18, ble det diskutert spørsmål rundt finansiering av journalistikk. Konklusjonen ble at tiden er inne for å begynne arbeidet med å få til støtteordninger og arbeidsstipend for frilansere som jobber med kvalitetsjournalistikk, gitt at det finnes støtteordninger og finansieringskilder som støtter kunst og kunstkritikk. Bente Riise har i samarbeid med undertegnede sagt seg interessert i å hjelpe til med å realisere dette målet.

Ser vi bort fra ren prosjektbasert støtte, hvor det kreves en publiseringsavtale med tradisjonelle media, til tross for reduserte eller minimale frilansbudsjetter i de samme mediene, er det få eller ingen støtteordninger som tilbyr langsiktige og flerårige stipend for frilansere som jobber med kvalitetsjournalistikk.

At det er behov for en bedre «grunnfinansiering» og flerårige arbeidsstipend for frilansere er det liten tvil om:

- Til tross for ekstern støtte, og publisering i «tunge» medier i inn og utland, er det ikke uvanlig at frilansere taper penger på journalistiske prosjekter.

- Sett i forhold til fast ansatte, er frilansere mer utsatt for direkte økonomiske tap, da inntekt avhenger av levert produkt og ikke nedlagt arbeid. Et eksempel er sendrektighet i offentlige institusjoner (4-5 måneder) hvor de «...velger å ikke svare» på henvendelser, noe som fører til at journalistiske prosjekter stopper opp og publisering og salg av frilansstoff blir utsatt. Spesielt er dette et problem som gjelder mer omfattende journalistiske prosjekter. Når dette skrives avventes svar (etter gjentatte purringer) på en rekke innsynsbegjæringer som ble innlevert i juni 2017.

- En rekke frilansere i Norge og utlandet sitter på spesialkompetanse, blant annet om Asia, Latin-Amerika, Europa, Afrika og Nord-Amerika. Dette er kunnskap som de ønsker å dele med publikum gjennom reportasjer, kommentarer og egenpublisering, men hvor budsjettsituasjonene i norske redaksjoner fører til at spesialkompetanse og innsikt blir nedprioritert. Det er likevel forventet at disse journalistene skal være «stand by» ved større hendelsesnyheter eller statsbesøk.

- Vi kjenner til at frilansere (medlemmer i NJ Frilans) publiserer journalistikk innen spesialiserte fagområder, nærmest for egen regning, og samtidig opplever at de ikke kvalifiserer for prosjektstøtte fra private organisasjoner slik som Fritt Ord, fordi de ikke oppfyller kravet om publiseringsavtale i tradisjonelle medier (hvor frilansbudsjettene for «smalt stoff» har blitt kuttet.)

Vi ønsker med dette å ta et initiativ for å få på plass arbeidsstipend for frilansere som driver med kvalitetsjournalistikk. I utgangspunktet vil vi søke å samarbeide med ikke kommersielle aktører og veldedige organisasjoner som allerede har tilsvarende ordninger. Vi mener også at det på sikt vil være naturlig at slike arbeidsstipender også blir en del av offentlige støtteordninger.

Vi ber derfor om at styret i NJ Frilans støtter vårt forslag om å få til langsiktige arbeidsstipend til frilansere som jobber med kvalitetsjournalistikk.

Med vennlig hilsen
Ole Morten Orset
Journalist
Tlf: +47 904-publi (904 78 254)
Tlf: USA +1 703 598 7414
Skype:
Tlf: +47 904-publi (904 78 254)

...

Vedtaket i NJ Frilans, styremøte 4.12.2018:

"NJ Frilans støtter intensjonen i forslaget. Forslaget videresendes til realitetsbehandling i NJ sentralt, da dette av prinsipiell karakter.

Samtidig vil vi rose initiativet og ønsker dette velkommen. Vi står også klare til å ta oppdraget om NJ ønsker å gå videre med det og utpeker NJ Frilans til å gjøre jobben."